

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Čuvajte Jugoslaviju!

Knez-Namesnik Pavle — pokrovitelj sleta Sokolstva na Jadranu

Nj. Kr. Vis. Knez-Namesnik Pavle blagozvolio se je primiti pokroviteljstva sleta Sokolstva na Jadranu, koji prireduje Sokolska župa Šibenik-Zadar uz učešće Sokolske župe Split i Sokolske župe Sušak-Rijeka dne 26. avgusta o. g. u Šibeniku.

U nedelju 7. juna — olimpijski dan

Rešenjem Ministarstva za fizičko vaspitanje naroda O. Br. 8648 od 26. novembra 1935 dana 7. juna o. g. održaje se, pod pokroviteljstvom ministra za fizičko vaspitanje naroda g. dr. Josipa Rogića, IV olimpijski dan. Prema raspisu Ministarstva za fizičko vaspitanje naroda, na taj dan Savez Sokola Kraljevine Jugoslavije i svi sportski savezi, bez razlike, treba da u celoj zemlji prirede javne vežbe, takmičenja, kao i druge priredbe, kako bi se s tim priredbama manifestovala prava snaga našeg olimpizma i postigao što bolji materijalni i moralni uspeh. Nikakve javne utakmice, sletovi ni javne vežbe ne mogu se na taj prirediti, ukoliko prihod s istih ne bi išao u korist Jugoslovenskog olimpijskog odbora, a u svrhu finansiranja polaska naših reprezentacija na XI. olimpijske igre u Berlin o. g.

Izvestavamo stoga ovim sve naše jedinice radi njihovog znanja i ravnjenja i da prema svojim najboljim mogućnostima postupe u smislu pomenu-tog raspisa, kako bi Olimpijski dan ove godine što bolje uspeo.

Načelništvo Saveza SKJ.

Na sletu u Subotici izvodiće se sletska scena »Hej Sloveni« u kojoj će učestovati 3200 lica

Pored ostalih sletskih priredaba, na pokrajinskom sletu u Subotici, izvodiće se i jedna nova sreprentativna tačka, i to velika sletska scena »Hej Sloveni«, koju će izvoditi Sokolsko društvo Subotica, te u kojoj će učestovati 3200 lica. Ovom, da kažemo, monstre-tačkom Sokolsko društvo Subotica želi da se, kao jedino domaće društvo u mestu, gde se prireduje slet, na sletu dostojno afirmiše. U ovoj tačci učestovavaće članstvo, naraštaj, deca i sokolske čete društva Subotice te odred vojnika.

Ova sletska scena izradena je po ugledu na sletske scene, koje su davane na velikim svesokolskim sletovima u Pragu. U njoj dolazi u punoj mjeri do izražaja: telovežba, recitacija, pesma, gluma, ples i muzika. Sve je ovo na odgovarajući način povezano u jednu celinu.

Upotreboom i rasporedom velikih masa na otvorenom prostoru, kada njihove pokrete i promene prati muzika, te živa reč izgovorena zborno i pojedinačno, i zborno pevanje svih učesnika, omogućeno je da se pod vrednim nebom dade jedno sveopšte dramsko dejstvo, koje se razvija iz: glume, pokreta masa, glazbe vokalnog izraza zbara i pojedinaca, tako da se prikazom svega toga kod gledalaca izaziva jedno svečano raspoloženje, i stvara jedna umetnička svečanost pred celogom narodom.

Ova scena treba da bude — na otvorenom prostoru — otelovljeni spoljni izraz one divne i velike sveslovenske misli: »Kroz Sokolstvo — Slovenstvu«, koja je i poslužila kao moto za scenu.

Ovu tačku sastavili su br. Tešić Lazar i s. Šlezak Marija, Glazbeni pratnji za scenu spremio je br. Naravnjak Karel.

Sletska scena izvešće se prilikom glavnih sletskih dana na obe sletske svečanosti — javne vežbe.

Rekli smo da za nepremostive suprotnosti u jugoslavenstvu i u jugoslovenskoj državi nema ni povoda, ni uzroka, ni sadržaja. Pre svega srpsko nije moglo biti, niti je ikada bilo ciljem. Nego je to bio materijal, koji

Pismo Sokolima od Laze Popovića

Ono što je Srbe, sve Srbe pre rata sjedinjavalo i držalo zajedno, pa ospobljavalo za životnu akciju, to je bio jedan opšti osećaj srpski. Postojalo je srpsvo kao idejna i radna jedinica. Iz nje su pokrenuti mnoge, i krunpe, pa često puta i glavne energije. Srbi u Srbiji imali su osim srpsva još i srpsku državu. Od prilike je isto tako bilo i u Crnoj Gori. Država to je druga idejna i radna jedinica, i drugi izvor snage.

Posle svetskog rata stvorena je država koja nije srpska nego koja je jugoslavenska. Bez sumnje je odavno i pre ove države postojao jedan opšti osećaj jedinstva i zajednice svih Južnih Slavena i kod Srba. No jugoslavenstvo kao moderno sredstvo novi cilj, kao put dugotrajnog razvoja i sporoga progresa, to je opet sasvim drugo nešto od onog širokog i opštег osećaja zajednice. No jugoslavenstvo ima svoju jugoslavensku državu. I to je novi cilj i novo sredstvo.

Iz ničega ne može ništa da bude. Ako materija postaje samo iz materije, ako život nastaje samo iz života, onda to vredi i za sve žive osećaje i ideje. Srpsvo i jedna srpska država to bi se sasvim prirodno poklapalo. Posle nemu srpske države, nastaje iznenadno kidanje i nevoljko prekidanje. No jedan prekinuti slučaj ne dovodi odmah i do nestanka i do uništenja onog prvobitnoga. Fakt je to, da su Srbi sa srpsvom ušli u jugoslavenstvo, i veći deo Srba prešao iz srpske države u jugoslavensku.

Jugoslavenstvo ima svoju prehodnicu. Nije dakle postalo iz ničega. — Osim toga ima sada jugoslavenstvo još svoju državu. To je opet drugi tok dogodaja, i razvoja koji nije dovoljno običan. Bez povoda za suprotnosti ili za razaranje, u ovome što danas jeste, treba da nađu i dvostrukje, a i razumno postepene snage, pa da se izvede prilagodenje i saglasnost. Jer za čiste suprotnosti ili za apsolutno razaranje ne vidi se ni povoda, ni uzroka, ni sadržaja.

Treba računati sa nevidljivošću snage. Osim toga treba znati da se ni jedna snaga ne može uništiti. Tako, da jedna postoeća snaga, kao što je srpsvo, bude svedena na nulu, da je potrebna jedna isto toliko velika snaga, ali drugoga pravca, koji ide nasuprot. Ako bi se sada te dve snage svom brzinom i zamahom sudarile, nastali bi efekti potresa i ruševine. Pa opet ni jedna ni druga snaga ne bi nestale u ništa, nego bi se preobrazile i transformisale u drugi vid. Ako bi suprotstavljanje jedne snage drugoj bilo vodenje i izvedeno postepeno i oprezno, čak i onda bi se na t. zv. ništici pravca dobio silan napon, naročito na početku opasno zategnut i labilan, i jedna bi mrvica dodana ili oduzeta slučajno sa jedne ili sa druge strane mogla lako da ceo nabol dovede do eksplozije.

Prema tome ne bi od recepta za dobro lečenje preostalo ništa drugo, nego regulisanje toka, ustave, brane, nasipi, bedemi i čvrste obale, sve ono što se ne može stvoriti od jedanput, nego tek mukom i razumom, ili i srećom i slučajem.

No i kada ne bi postojala nesaglasnost srpsva sa stanjem koje jeste, i kada ne bi predpostojali elementi koji su u jugoslavenskoj državi nešto drugo nego srpsvo, samo bi srpsvo kada takovo, dakle kao masa nabijena energijom, izazivalo i moralo da izazove otpor, da ne kažemo suprotnost, kod drugih masa i energija u toj nove državi, a koje su pre toga bile u nekoj mirnoj ili drugoj ravnoteži.

Svakako se mora razlokovati osećaj nacionalnosti od osećaja državnosti. To dvoje nije isto i nije identično. Svakako se mora računati sa međusobnim hrvanjem snaga, koje su u ovu novu državu ušle i tu se našle. Tu golub sa grančicom mira ne pomaže. Svakako se mora računati s time da stvaranje i nove nacionalnosti, kao i stvaranje nove državnosti nisu ni prosti, ni jednostavni računski procesi. Nego je to skroz komplikovan zamršaj raznolikih i brojnih životnih sila. A što je najglavnije, svakako se mora jednom za svagda izbiti iz glave, da bi neka numerična sila bila sa koje strane mogla da donese definitivno rešenje.

Rekli smo da za nepremostive suprotnosti u jugoslavenstvu i u jugoslovenskoj državi nema ni povoda, ni uzroka, ni sadržaja. Pre svega srpsko nije moglo biti, niti je ikada bilo ciljem. Nego je to bio materijal, koji

je predležao. I to su bile osobine i snaže, koje su predpostojale. Dakle sredstvo za zidanje. Ako je srpsvo zida, onda ga nije trebalo zidati. Nego je to srpsvo trebalo da zida nešto drugo. To drugo malo je od uvek komponentu jugoslavenstva. Ali je i to jugoslavenstvo opet bilo jedno od sredstava, da se na Balkanu dobiju granice jedne države, u kojoj bi i Srbi, kao i Jugoslaveni, kao i drugi narodi mogli da obezbedeno žive. Tražila se u stvari jedino i uvek osigurana i najviše moguća država. To je borba za istorijsku ulogu, za pun razvoj jedne ideje u sveti slobode. Ako su Srbi stavili sebe u sredinu, to su logično mogli već po svome položaju i po svome broju. Ako su Srbi hteli da budu prvi medu jednakima, to su također logično mogli, prema instinktu i svesti, da sobom nose i uvek nose ideju osigurane i najviše moguće države na Balkanu za sve. Ako su Srbi prvorazredni nosioci državnosti na Balkanu, a tu je dubok trag njihove dve države od malo pre, onda je to jedna vrednost srpska, ali je vrednost i za sve ostale, i nema razloga, ni povoda za sudare i za razaranja.

Kada bi na tom istom Balkanu, a na mestu gde su Srbi, ili u njihovoj blizini i u vezi s njima, postojali i drugi jednak vredni nosioci neke druge i svoje državnosti onda bi to doveo do konflikta. Zaista postoji i za to i stari tragovi i novi zametci. Poznato je da se istorija ponavlja. Početkom srednjega veka imali smo jedan više istočan i jedan više zapadan začetak državnosti. Sa srpskim u sredini, bili su to dugo vremena jednaki parnjaci, a i raspolagali su često putu sa istim masama i sa istim energijama. Upravo jedna ista ideja zračila je u tri pravca. Međusobni obračun to troje prekinut je u glavnom numeričkim a i drugim nasiljima tudina. Srbi su posle toga bili prvi, koji su se svesno oslobođili, i stvorili dve svoje države. Osim toga postojalo je iz nutra izgradeno srpsvo kao opšti veliki i zajednički osećaj. No sve to zajedno, i Srbi i srpsvo, su samo sredstvo za neko zidanje. To sredstvo je zdravje, sveže, i jako. Najglavnije je da se ono ne mora da poziva na nikakvo pravo dokumenata, ni zapisa na grobljanskem kamenju.

Treba sada napomenuti jedno. Između spomenuto istorijsko i po začetku srednjevkovno troje, ne postoje granice, koje čisto dele i potpuno odvajaju. To je naročito ispoljeno prema Hrvatima koji u velikoj masi svojožive sa Srbima izmešani. To izmešavanje nije artificijelno, nego je odavna i po istorijskoj nevolji ostvarenno. Ta izmešanost nije samo mehanička nego je i duhovno i telesno organska. Po istorijskom zbivanju nemoguće je da ikada više bude Srbia bez Hrvata, a onda logično niti srpsva bez hrvatsva. Dakle postoji objektivna i istorijski formirana i određena zajednička masa i energija Srbija i Hrvata. Zato je ta sredina jedino pozvana, u kojoj i danas, kao i za svagđa, ima i može da se ovaploti ideja jedne najjače obezbedene i najviše moguće države na Balkanu sa potpuno osiguranim granicama.

Ta srpsko hrvatska sredina nije mehanička. Na zapadu je zaštićena barjerom Slovenaca. To mnogo vredi. Postoji običaj da se Slovenci podnećuju. Veliko je pitanje kakvi bi podsmevac izgledali danas, da su oni na granicama prema zapadu bili izloženi. Osim toga Sloveni su unutri u jugoslavenskoj državi. Znači da je zaštita srpsko hrvatske sredine najbolje moguće sprovedena. Bolje prema zapadu nije moglo biti. Osim toga u prirodnom hrvanju srpsva i hrvatstva, kolikogod je oboje u bitnosti jedno, vrlo su dobro došli Sloveni, baš kao srođan element, a osim toga naročito ispremeni i vezani sa Hrvatima. Nikad Slovenci neće moći hteti razdjeljivanja. Uvek će biti za državu i za obezbeđenje granica. Uvek će biti za državu i za obezbeđenje granica. Pa oni to najviše i osećaju. Upravo državno politička nužda nalagala bi, da se i Slovenstvo i Slovenija što jače i što bolje zajedničkim silama izgradi u uvrst. Napokon Sloveni dolaze u obzir prema Srbima i Hrvatima i kao t. zv. treći, a bez obzira na srodstvo. Uloga trećega je uvek najvažnija. Naročito ako je taj treći razum, realan, i tvrd, i hladan, pa ako ume da oceni što je glavno, i da odbaci što je

je predležao. I to su bile osobine i snaže, koje su predpostojale. Dakle sredstvo za zidanje. Ako je srpsvo zida, onda ga nije trebalo zidati. Nego je to srpsvo trebalo da zida nešto drugo. To drugo malo je od uvek komponentu jugoslavenstva. Ali je i to jugoslavenstvo opet bilo jedno od sredstava, da se na Balkanu dobiju granice jedne države, u kojoj bi i Srbi, kao i Jugoslaveni, kao i drugi narodi mogli da obezbedeno žive. Tražila se u stvari jedino i uvek osigurana i najviše moguća država. To je borba za istorijsku ulogu, za pun razvoj jedne ideje u sveti slobode. Ako su Srbi stavili sebe u sredinu, to su logično mogli već po svome položaju i po svome broju. Ako su Srbi hteli da budu prvi medu jednakima, to su također logično mogli, prema instinktu i svesti, da sobom nose i uvek nose ideju osigurane i najviše moguće države na Balkanu za sve. Ako su Srbi prvorazredni nosioci državnosti na Balkanu, a tu je dubok trag njihove dve države od malo pre, onda je to jedna vrednost srpska, ali je vrednost i za sve ostale, i nema razloga, ni povoda za sudare i za razaranja.

Kada bi na tom istom Balkanu, a na mestu gde su Srbi, ili u njihovoj blizini i u vezi s njima, postojali i drugi jednak vredni nosioci neke druge i svoje državnosti onda bi to doveo do konflikta. Zaista postoji i za to i stari tragovi i novi zametci. Poznato je da se istorija ponavlja. Početkom srednjega veka imali smo jedan više istočan i jedan više zapadan začetak državnosti. Sa srpskim u sredini, bili su to dugo vremena jednaki parnjaci, a i raspolagali su često putu sa istim masama i sa istim energijama. Upravo jedna ista ideja zračila je u tri pravca. Međusobni obračun to troje prekinut je u glavnom numeričkim a i drugim nasiljima tudina. Srbi su posle toga bili prvi, koji su se svesno oslobođili, i stvorili dve svoje države. Osim toga postojalo je iz nutra izgradeno srpsvo kao opšti veliki i zajednički osećaj. No sve to zajedno, i Srbi i srpsvo, su samo sredstvo za neko zidanje. To sredstvo je zdravje, sveže, i jako. Najglavnije je da se ono ne mora da poziva na nikakvo pravo dokumenata, ni zapisa na grobljanskem kamenju.

Treba sada napomenuti jedno. Između spomenuto istorijsko i po začetku srednjevkovno troje, ne postoje granice, koje čisto dele i potpuno odvajaju. To je naročito ispoljeno prema Hrvatima koji u velikoj masi svojožive sa Srbima izmešani. To izmešavanje nije artificijelno, nego je odavna i po istorijskoj nevolji ostvarenno. Ta izmešanost nije samo mehanička nego je i duhovno i telesno organska. Po istorijskom zbivanju nemoguće je da ikada više bude Srbia bez Hrvata, a onda logično niti srpsva bez hrvatsva. Dakle postoji objektivna i istorijski formirana i određena zajednička masa i energija Srbija i Hrvata. Zato je ta sredina jedino pozvana, u kojoj i danas, kao i za svagđa, ima i može da se ovaploti ideja jedne najjače obezbeđene i najviše moguće države na Balkanu sa potpuno osiguranim granicama.

Treba sada napomenuti jedno. Između spomenuto istorijsko i po začetku srednjevkovno troje, ne postoje granice, koje čisto dele i potpuno odvajaju. To je naročito ispoljeno prema Hrvatima koji u velikoj masi svojožive sa Srbima izmešani. To izmešavanje nije artificijelno, nego je odavna i po istorijskoj nevolji ostvarenno. Ta izmešanost nije samo mehanička nego je i duhovno i telesno organska. Po istorijskom zbivanju nemoguće je da ikada više bude Srbia bez Hrvata, a onda logično niti srpsva bez hrvatsva. Dakle postoji objektivna i istorijski formirana i određena zajednička masa i energija Srbija i Hrvata. Zato je ta sredina jedino pozvana, u kojoj i danas, kao i za svagđa, ima i može da se ovaploti ideja jedne najjače obezbeđene i najviše moguće države na Balkanu sa potpuno osiguranim granicama.

Treba sada napomenuti jedno. Između spomenuto istorijsko i po začetku srednjevkovno troje, ne postoje granice, koje čisto dele i potpuno odvajaju. To je naročito ispoljeno prema Hrvatima koji u velikoj masi svojožive sa Srbima izmešani. To izmešavanje nije artificijelno, nego je odavna i po istorijskoj nevolji ostvarenno. Ta izmešanost nije samo mehanička nego je i duhovno i telesno organska. Po istorijskom zbivanju nemoguće je da ikada više bude Srbia bez Hrvata, a onda logično niti srpsva bez hrvatsva. Dakle postoji objektivna i istorijski formirana i određena zajednička masa i energija Srbija i Hrvata. Zato je ta sredina jedino pozvana, u kojoj i danas, kao i za svagđa, ima i može da se ovaploti ideja jedne najjače obezbeđene i najviše moguće države na Balkanu sa potpuno osiguranim granicama.

Treba sada napomenuti jedno. Između spomenuto istorijsko i po začetku srednjevkovno troje, ne postoje granice, koje čisto dele i potpuno odvajaju. To je naročito ispoljeno prema Hrvatima koji u velikoj masi svojožive sa Srbima izmešani. To izmešavanje nije artificijelno, nego je odavna i po istorijskoj nevolji ostvarenno. Ta izmešanost nije samo mehanička nego je i duhovno i telesno organska. Po istorijskom zbivanju nemoguće je da ikada više bude Srbia bez Hrvata, a onda logično niti srpsva bez hrvatsva. Dakle postoji objektivna i istorijski formirana i određena zajednička masa i energija Srbija i Hrvata. Zato je ta sred

sporedno. Zato, kao što treba čuvati i voleti srpstvo i hrvatstvo, isto treba tako čuvati i voleti i slovenstvo, i Sloveniju izgraditi i učvrstiti kako se najbolje može, i na materijalnom i na duhovnom polju.

Istočna zaštita sredine Srba i Hrvata je izvan granica. To je drugi slučaj. Bolje bi bilo da je zaštititi u granicama Jugoslavije. Ali ne smiju se predviđeti činjenice realnosti. Fakt je da Bugari sa istoka štite jugoslavensku i Jugoslaviju. Drugo je to što postoji diferencijalni potencijal između Srbija i Bugara. Taj može da škodi. Ali može i da koristi. Zato tu treba mnogo razumevanja i opreznosti. Postoji jedna istorijski većna jugoslavenska međusobnost i nerazdeljivost između Srbija i Bugara. Ko je protiv toga, ko to dira ili ruši, zločinac je cele istorije.

A južna granica sredine Srba i Hrvata je more. To nije samo granica, nego je organizam i Srba i Hrvata samo onda potpuno izrastao i sloboden, ako je dobro do mora, i ako je istočna obala Jadrana slobodna i jugoslavenska. Ta južna granica je važna i radi toga, što je zajednička, i nerazdeljiva i za Srbie i za Hrvate, i što bez nje slobodne nikada neće moći obstati ni razdeljeno srpstvo ni razdeljeno hrvatstvo, kao ni jugoslavenstvo, u obliku države. Prema tome Srbie i Hrvate spaja jedna životna zadaća, a to je da uzmu, da čuvaju, da štite i da brane slobodu južne granice na Jadranu.

Najposle dolazi saverna granica, koja je otvorena i koja je zato opasna. No i ona je zajednička, i za Srbie i za Hrvate. I ona samo spaja, a nikako ne razdvaja. Sastav je drugo to, da ni Srbija, kao ni Hrvati, nisu, ili da ne mogu da budu uvek svesni svoje uloge i funkcije, pa čak da za neko vreme i suprotno rade od onoga, što im je istrijom namenjeno. U ostalom ni u jednom zbijanju koje jeste i koje traje, niti uvek mogu, niti uvek moraju akcionari da idu putem najkratčim i čititim. Srbija i Hrvati su Jugoslavija. To je srce i sredina. Forme se mogu graditi i razarati bez prekida. Ideja ostaje pa makar je crni ciganici sačuvali. Razume se da je sposobnost svesti, predanosti i heroizma, vrlo važna. Ko više žrtvuje, sigurno će više postići. Ali uvek se radi i uvek će se raditi samo o granicama, u kojima Srbija i Hrvati treba da obezbede žive, pa da budu središte jugoslavensta za sve druge, i tako da se iskupi vrhovna ideja, da ceo Balkan bude po svojoj volji sloboden i svoj, i da na njemu Jugoslaviju budu svoji gospodari, i tu stanu i ostanu.

Sve mogućnosti dalnjeg razvoja sve su potpuno moguće. Čak i da ne bude prividno razvoja, nego da se ide unatrag! Jugoslavenska je prva bitka izgubljena. No jugoslavenstvo nije pogodeno. Vrši se jedan uzmak posle udarca glavom o zid. Simbol velikog i celog fronta momentano je pao. Preostale su pojedine čete i kapelarije. To sad sve ide natrag. Jer to je jedino logično i razumno danas. Uzdje se za naviknutim i poklonjenjem pregledom cele bojne linije od nekada. Doći će i to. Ali treba počekati i izdržati. No ovo je glavno: kolikogod su svi ti delovi na čas razbijeni, u svakome od njih je ostao onaj stari srednji osečaj, i zajednička namera, jedna, srodnja i ista. Vidimo da se pokušavaju nova vezivanja, i nova grupisanja u cilju stvaranja jedne jače linije. Da se uzmak uspori, zadrži, ili da se sprovodi razumno, do potrebne zaštite, odakle može uvek da otopne nova ofenziva.

Zanimljivo je da je danas stanje takovo, da izgleda kao da srpska kao duhovne celine niti ima, niti sme biti, — a da je zato mnogo jače i mnogo jasnije istaknuto hrvatstvo. No ni tu nema razloga ni sadržaja za suprotnosti. Treba samo obstrahovati od afekata gomile kao takove, i od gomile koja je zavedena. Hrvatstvo ne može ničemu i nikome da ovoj državi škodi ili da šteti. To je pozitivna snaga opštug osećaja i duhovne veze svih Hrvata zajedno. Nikada Hrvati bez hrvatstva ne bi bili ni dovoljno pozitivan, ni dovoljno plemenit elemenat, da se izgraduje budućnost, a naročito da se izgraduje jugoslavenska država sa osiguranim granicama. Što je glavno, to su granice. Hrvatstvo je ono, što treba te granice da oseti, sazna, da ih brani, da ih čuva i da se za njih žrtvuje. Državnost je drugo. To je druga veza sa srpskom i sa hrvatstvom. A u koliko ima veze, ima ujedno i garancije, da ni srpsko ni hrvatstvo ne mogu nikada biti centrifugalne i dekonstruktivne snage, jer su oboje usled izmešanosti jedno, neodvojivo i nerazdeljivo. U ostalom uvek je viši cilj zajednica, a uvek je niži cilj izdvajanje.

Treba zato osim vidljivoga videti i nevidljivo. Ne radi utešne varke. Ima istorijsku liniju našeg zbijanja. To treba shvatiti. Doklegod bude postojala jedna trukta ljudskoga razuma, nije moguće da je ovo što postoji, što se zbiva i dešava, sve za neki nerazumi, ili čak sastav ludi cilj i svrhu. Linija kojom istorija ide, i koja je predodredena, nema identičnosti sa sastim putovanjem. Ovo ide i gore i dolje, uz obronke, preko mostova, preko ambiza, usponom i silascima, trkom i korakom, noću i danju. Ljudi se plaše kad se zakloni na tome putovanju konačni cilj. No ni jedna voda nije bez broda, i nijedan breg ne siže do neba. Raspaljena svada i zamorna dis-

kusija o samom konačnom cilju, — kao o pozorišnoj zavesi sa svečanom apotocozom — može da ima i opravdane uzroke. Ali čemu to kad smo u nevolji i na uzmaku, kad smo razbijeni na vojsku, i kad ledima idemo napred?

Pa šta onda posle svega mudrovanja treba da se radi? Ništa drugo nego sačuvati, zadržati i ojačati, a posle vezati sve te danas razbijene delove jugoslavenske vojske. Ne pitati nikada da držati svoje najbliže prijatelje. I u tim partikularama, i baš u njima i jeste sadržana moć celine. Uvek će se naći vremena pa moći iz tih na oku razvojenim česticama složiti nešto zajedničko. Zadovoljiti se i naći svoju glavnu funkciju danas u tome, da se delovi sačuvaju, zadrži, neguju i štite. Isto onako kao kad smo nekada u sklopu cele armije marsirali nesrećno napred, isto tako. Uvek gotovi da stanemo, da se uvečemo u jači spoju, i da se okreнемo, pa podemo ponovo napred!

Otuda ona velika i srpska, i hrvatska, i jugoslavenska, kulturno politička, narodna i državna politička uloga našega Sokolstva. Jer i Sokolstvo

danas nije ništa drugo nego jedna kapilaria narodnih sila, i narodne vojske. Pa i to Sokolstvo je na uzmaku. Ništa! Ali i na uzmaku jeste u Sokolstvu sesta čestica zajednice i budućnosti. Ako je ta zajednica i ta budućnost još daleko, onda blago nama ako izdržimo i dočekamo. Jer mi čemo to i ostvariti. Ako sutra treba sve da bude? Mi smo spremni da poletimo prvi. Ako treba u povlačenju ići još dalje nego što je danas, i čak da nekih prividno krajnjih ili na izgled katastrofnih granica? Pa zar nismo 1916 godine to viđeli već i mnogi od nas to i doživeli? Pa šta se desilo oktobra i novembra 1918 godine?

Nego pokraj sve izvikane i danas sa sviju strana naročito naglašene demokratičnosti, fakt je da smo ostali bez heroja, i da mase ne mogu ništa. Možda je heroj bio tako veliki, da su sada pred našim očima, svijetovni zameznici od jedanput mali? Ali heroji se radiju? Naša ih je majka uvek do sada rađala. Kad god je bila golema nevolja. A treba i pouke! Valja se pokazati dostojan i kad nema vode. Samo tako možemo ga najbrže zasluziti i imati.

Takmičenje češkoslovačkih i jugoslovenskih Sokolica

Češkoslovačka vrsta osvojila je 428.2, jugoslovenska 400.3 točaka

Dne 31 pr. m. održavala se je u Ljubljani u vežbaonici Sokola na Taboru kao priprema za berlinsku olimpiju telovežbačka utakmica između češkoslovačkih i jugoslovenskih Sokolica. Čim su se obe takmičarske vrste pojavile u vežbaonici bile su burno pozdravljene od svih prisutnih, a naročito srađeno pozdravljene su naše češkoslovačke sestre. Češkoslovačke Sokolice prvi je pozdravio zamenik starejnice Saveza SKJ br. Engelbert Gangl, koji je u svom govoru naročito istaknuo da se ovo takmičenje ne prirede da jedna vrsta pobedi drugu, već da je cilj ovom takmičenju da pobedi sokolska ideja i sokolska telovežba. Prisutne takmičarke pozdravljene su nato načelnica Saveza SKJ s. Elza Skalar. Bratu Ganglu i sestri Skalarovoj zahvalila se je na srađnom prijemu i izrečenim pozdravima načelnica ČOS s. Marija Provanžnjikova, koja je svoj govor zaključila poklikom Kralju Petru II i Sokolu Kraljevine Jugoslavije. Iza kako su se takmičarske vrste pozdravile sa svojim sokolskim pozdravom Na zdar! i Zdravo!, započelo je samo takmičenje.

Kao sudkinje bile su sa strane ČOS s. Malahova, Peškova i Vokačeva, sa strane Saveza SKJ ss. Možinova, Šepovu i Trdinova, dočim su načelnice ČOS i SSKJ bile vodnici takmičenja. Takmičarke su takmičile u obaveznim i voljnim vežbama na gredi, dvovisinskom razboru i u preskokima preko konja u širinu bez hvataljki. Takmičarke nisu takmičile po narodnosti, već su bile izmešane medusobom, prema vrsnom redu koji je dobijen žrebanjem.

Najpre su apsolvirale vežbe na gredi. Na toj spravi pokazale su naše severne sestre izvanrednu izvežbanost. Videli smo prekrasne izvedbe, koje su pobudile vihor odobravanja. I naše su se Sokolice vrlo dobro iskazale, ako pomislimo da zajednički vežbaju tek dobru nedelju dana. Naročito su posebno pobudile češkoslovačke Sokolice u voljnim vežbama na gredi. Naročito su se istakle sa svojim radnjama češkoslovačke Sokolice Foltova, Djekanova, Šetrova i Hržebržinova. Od Jugoslovenskih bile su na visini ss. Hribarova, Rupnikova, Pustišekova i Gorenjkova. Krasne izvedbe videli smo i na razboru; na toj su spravi češkoslovenske pokazale sve svoje sposobnosti kako pri obaveznim tako i pri voljnim vežbama. Naročito otkrile su se sestre najvećom lakoćom. Naročito je velik aplauz ubrala na razboru svetske prvakinja s. Vlasta Djekanova, koja je svoju voljnu vežbu izvela s neobičnom lakoćom i elegancijom. Vanrednu je spretnost i izvežbanost pokazala i s. Vetrovska. Od Jugoslovenskih izkazale su se sestre Hribarova i Radivojevićeva. Općenito su prednjačile na razboru sestre češkoslovenske, na kojima se odmah vidi da se marljivo vežbaju na toj spravi. Pri preskokima preko konja, pri obaveznim i voljnim vežbama ponovno su vodile češkoslovenske, dočim su od naših sestara voljne skokove odlično izvele s. Hribarova i Radivojevićeva.

Takmičenje, koje je bilo vrlo poču, pokazalo je, da su češkoslovenske na vanredno visokom stepenu u telovežbi na spravama, dočim se je na našim takmičarskama opažala mala uznenirenost, jer su većinom mlade takmičarke, koje su ovog puta po prvi put nastupile na prilično teškom takmičenju. Općenito možemo da kažemo, da su naše sestre bile ravne češkoslovenskim u obaveznim vežbama, dočim su ih pri voljnim vežbama ponovno su vodile češkoslovenske, dočim su od naših sestara voljne skokove odlično izvele s. Hribarova i Radivojevićeva.

Takmičenje, koje je bilo vrlo poču, pokazalo je, da su češkoslovenske na vanredno visokom stepenu u telovežbi na spravama, dočim se je na našim takmičarskama opažala mala uznenirenost, jer su većinom mlade takmičarke, koje su ovog puta po prvi put nastupile na prilično teškom takmičenju. Općenito možemo da kažemo, da su naše sestre bile ravne češkoslovenskim u obaveznim vežbama, dočim su ih pri voljnim vežbama češkoslovenske visoko natkriljive. Ali do polaska u Berlin, nadamo se, da će naše takmičarke sve to nadoknadi i našem Sokolstvu osvetlati lice na inozemskom telovežbačkom forumu.

J. H.

Rešenjem g. Ministra saobraćaja pod M. s. br. 6240/36 za IV slet Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije, koji će se održati u Subotici u mesecu junu o. g., odobrene su sledeće povlastice:

Povlastice na državnim željeznicama

za učesnike na IV pokrajinskom sletu u Subotici i za svečanosti u Bukureštu

III Besplatan prevoz sprava

Za sletske dane pod I i II besplatni prevoz nužnih sprava za vežbanje prema §-u 4 Pravilnika za Sokol Kraljevine Jugoslavije.

IV Za izlet na svečanosti u Rumuniju

1) Povlasticu od 75 % normalne vozne cene za odlazak i povratak svima članovima Sokola iz naše zemlje.

Sokoli iz naše zemlje kupiće u odlasku na osnovu društvene članske legitimacije s fotografijom i sletske značke voznu kartu do Subotice u polovinu normalne vozne cene i legitimaciju O. br. K-14. Ovako kupljena karta važiće im za besplatan povratak uz potvrdu Sletskog odbora o učestovanju na sletu.

Za putovanje većih grupa Sokola, a na traženje pretstavnika sokolskih društava, stаницa mogu unapred provesti legitimacije O. br. K-14. Ove legitimacije ispunice prestavnici sokolskih društava, a prilikom kupovanja voznih karata stаницa će legitimaciju O. br. K-14 žigosati staničnim žigom i istim datumom kada budu izdate vozne karte.

2) Povlasticu od 50 % normalne vozne cene za odlazak i povratak do Subotice svima ostalim učesnicima sokolskog sleta iz naše zemlje, koji nisu članovi sokolskih organizacija.

Putnici će u odlasku kupiti od svoje polazne stанице do Subotice celu voznu kartu i legitimaciju O. br. K-13. Ovako kupljena karta važiće im za besplatan povratak uz potvrdu Sletskog odbora o učestovanju na sletu.

Povlastica pod 1) i 2) važi za odlazak u vremenu od 12 do 14 juna zaključno, a za povratak od 14 do 16 juna 1936 god. zaključno.

II Za glavne sletske dane

1) Povlasticu od 75 % normalne vozne cene za odlazak i povratak svima članovima Sokola iz naše zemlje i iz inostranstva.

Sokoli iz naše zemlje kupiće u odlasku u inostranstvo, a koji se vraćaju načinom putovanja na sletu, voznu kartu do Žombolje u polovinu normalne vozne cene i legitimaciju O. br. K-14. Ovako kupljena karta važiće im za besplatan povratak do Subotice uz potvrdu vodstva putna sletu načinom putovanja na sletu.

Sokoli iz Čehoslovačke, koji su doputovali u Suboticu s legitimacijom O. br. K-14 nije potrebno da u odlasku za Rumuniju kupe i drugu legitimaciju O. br. K-14, već će stanicu na legitimaciji s kojom su doputovali u Suboticu u rubrici "izdata vozna karta br. . . ." upisati broj izdate povlašćene vozne karte za relaciju Subotica—Žombolja i žigosati legitimaciju staničnim žigom.

3) Povlasticu od 50 % normalne vozne cene za odlazak i povratak do Žombolje svim ostalim učesnicima svečanosti u Bukureštu, koji nisu članovi sokolskih organizacija.

Putnici će u odlasku kupiti celu voznu kartu od Subotice do Žombolje i legitimaciju O. br. K-13, nije potrebna druga legitimacija O. br. K-13 za putovanje u Rumuniju, već će stanicu na legitimaciji O. br. K-13 i voznu kartu do Subotice u Žombolje s popustom od 75 % normalne vozne cene i legitimaciju O. br. K-14.

Putnici će u odlasku s legitimacijom O. br. K-13 i u Žombolje načinom putovanja na sletu u Suboticu, upisati na legitimaciju O. br. K-14. Ovako kupljena karta važiće im za besplatan povratak uz potvrdu Sletskog odbora o učestovanju na sletu.

Sokoli iz Bugarske — Junaci — kupiće na osnovi članske društvene legitimacije voznu kartu u pola cene od Caribroda drž. gr. do Subotice i legitimaciju O. br. K-14. Ovako kupljena karta važiće im za besplatan povratak uz potvrdu Sletskog odbora o učestovanju na sletu.

Za putovanje većih grupa Sokola, a na traženje pretstavnika sokolskih društava, stаницa mogu unapred provesti legitimacije O. br. K-14. Ove legitimacije ispunice prestavnici sokolskih društava, a prilikom kupovanja voznih karata stаницa će legitimacije O. br. K-14 žigosati staničnim žigom i istim datumom kada budu izdate vozne karte.

Putnici će kupiti u odlasku od svoje polazne stанице do Subotice celu voznu kartu i legitimaciju O. br. K-13.

Ovako kupljena karta važiće im za besplatan povratak uz potvrdu Sletskog odbora o učestovanju na sletu.

Povlastica pod 1) i 2) važi za odlazak od 23 do 30 juna zaključno, a za povratak od 25 juna do 2 jula o. g. zaključno.

Propaganda protiv sokolskih ekskurzija u Slovačku

Sokolsko slavlje u Karlovcu

U prisluću izaslanika Nj. Vel. Kralja razvijena je zastava Sokolske župe Karlovac i održane su župske sletske svečanosti

Duhovski blagdani prošli su u Karlovcu u znaku velikoga sokolskoga slavlja, za koje su se već poodavno vrile velike pripreme, i koje je ponovo i jake dokazalo, da je sokolska misao u krajevima koji pripadaju karlovačkoj Sokolskoj župi doista zahvalila duboki koren. Šta je tek da je znatan deo predviđenih sletskih svečanosti omela jaka kiša i veoma nepogodno vreme, tako da se glavna sletska javna vežba uprće nije mogla da održi na slobodnom prostoru, nego tek u vrlo skućenom opsegu u samom sokolskom domu. Ipak je, i pored tih neusklonljivih neprilika, čitav niz sletskih svečanosti prošao u savršenom redu, bez i najmanjeg incidenta, uz divnu i zadivljujuću izdržljivost više tisuća sokolskoga članstva, koje je ne samo s teritorija karlovačke župe, nego i iz susednih župa, odasuv u velikom broju došlo u Karlovac, da uveliča znacajne sokolske i nacionalne manifestacije. Osobito je lepo i u impozantnom broju bio zastupan Zagreb, odakle je stigao poseban voz sa 400 sokolskih pripadnika. Bile su još zastupane sokolske jedinice banjanskog okružja zagrebačke župe, naročito Glina, Virginmost i Topusko, a došlo je i članstvo iz župa Novo Mesto i Sušak-Rijeka. Svi su oni hteli da učestvuju u velikom sokolskom slavlju svoje braće iz karlovačke župe, koja je u okviru svoga trećega župskoga sleta slavila naročiti dogadaj: svečano razviće župske zastave, koju joj je podoario i kojoj je kumovao Nj. V. Kralj Petar II. Visoko je to bilo odlaganje karlovačkog Sokolstva, a Karlovcani su savršenom organizacijom sletskih priredaba i ozbiljnim nastupom celokupnoga članstva s prostranoga teritorija svoje župe potpuno dokazali veliku sokol. vrednost i opravdanost visoke Kraljevske pažnje. Karlovački je sokolski slet ponovno utvrdio da su: Srednje Pokuplje, čitav Kordun, Bela Krajina i veliki deo Like i Gorskoga Kotara potpuno odani užvišenoj ideji sokolskoga Bratstva, Mira, Ljubavi, i bezgranične odanosti jugoslovenskoj i slovenskoj narodnoj misli.

Sletske su svečanosti započele 31. maja ujutro župskim takmičenjem članstva i naraštaja. Takmičenja su se vršila čitavog dana, uz nekoliko prekida radi kiše, te su — unatoč vrlo teškoga terenu, vremenskih nepogoda i s tim spojenih mnogih neusklonljivih nepriljnosti — donela vrlo dobro rezultate, koji dokazuju konstantni napredak tehničkoga rada karlovačke župe. Osobito je značajno da se takmičio veliki, upravo rekordan broj takmičara od preko 380 muških i ženskih pripadnika sokolskih društava i četa. Za Karlovac je to i više nego mnogo!

Istoga dana pre podne obavljeno je u starom sokolskom domu župsko natjecanje tamburaških sokolskih zborova. U večer pak održana je u novom domu prva župska prosvetna akademija, koja je neочекivano dobro uspjela. Poset je bio vanredno velik, a izvedeni program pratio je lepi pregled sokolskog prosvetnog rada. Nastupile su sokolske jedinice: Karlovac, Dugarsa, Srpske Moravice, Gradac, Črnomelj i Jasenac. Akademija je završena lepim povjalnim rečima potpredsednika SPO br. B. Krejčika.

Drugoga dana, 1. juna, održale su se glavne sletske svečanosti, kojima su u ime upravnog, tehničkog i prosvetnog odbora SSKJ prisustvovali

Natečaj za pozorišno delo za odrasle

Savezni prosvetni odbor raspisuje natečaj za pozorišno delo. Uslovi su ovi:

- 1) pozorišno delo mora imati sokolsko-vaspitno obeležje;
- 2) da je prikladno za prikazivanje na sokolskim pozornicama;
- 3) da je, po mogućnosti, protkano pesmom i sokolskim vežbama;
- 4) da je napisano književnim jezikom;

5) da nema više od tri čina;

6) da nije štampanjem objavljeno;

7) Od primljenih dela najbolje će biti nagradeno po odluci Savezne prosvetne odbora, a na predlog Ocenjivačkog suda Književnog otsuka pri Saveznom prosvetnom odboru, sa 2000 dinara, ako je u 1 činu, sa 2500 dinara, ako je u 2 činu, i sa 3000 dinara ako je u 3 činu.

8) Pri dodjeljivanju nagrade ocjenjivački sud će takođe voditi računa i o delima druge (socijalne, istoriske, nacionalne, folklorne) sadržine, ako ona bude izuzetno velike i prave književno-umetničke vrednosti, a pored toga su u skladu sa sokolskom ideologijom.

9) Pisac mora u priloženom omotu (tač. 10) svojom rukom napisati izjavu, kojom prenosi sva svoja prava, označena u Zakonu o autorskom pravu, izključivo na Savez Sokola Kraljevine Jugoslavije. Od ovog zahteva izuzimaju se samo članovi Udrženja jugoslovenskih dramskih autora, od kojih se očekuje, da ih ustupi Savezu po najpovoljnijim uslovima radi usvišenih ciljeva Sokolstva.

10) Tekst pozorišnog dela, otkucan na stroju za pisanje, treba poslati Saveznom prosvetnom odboru, Beograd, Prestolonaslednikov trg 34 najkasnije do 31 januara 1937 god. pod šifrom, dok ime pisca ima biti napisano u zasebnom zapečaćenom omotu.

11) Savezni prosvetni odbor sastaviće ocjenjivački sud prema predlogu svoga izvestioča za pozorišne otske.

12) Nenagrada delu vratiće se po želji i na trošak pisca.

Savezni prosvetni odbor.

Natečaj za dečje pozorišno delo

Savezni prosvetni odbor raspisuje natečaj za delo za dečje pozorište. Uslovi su ovi:

- 1) pozorišno delo mora imati izrazito sokolsko-vaspitno obeležje;
- 2) da je prikladno za prikazivanje na sokolskim pozornicama;

3) da je protkano pesmom i sokolskim vežbama;

4) da je napisano književnim jezikom, pristupačnim dečjem shvatnju;

5) da je sadržinom svojom pristupačno današnjem detetu, koje je više naklonjeno stvarnom životu nego pretjerano fantastičnom svetu;

6) da nema više od tri čina;

7) da nije štampanjem objavljeno;

8) Od primljenih dela najbolje će biti nagradeno po odluci Savezne prosvetne odbora, a na predlog ocjenjivačkog suda Književnog otsuka pri Saveznom prosvetnom odboru, sa 1000 dinara, ako je u 1 činu, sa 1500 dinara, ako je u 2 činu, i sa 2000 dinara, ako je u 3 činu;

9) pri dodjeljivanju nagrade ocjenjivački sud će voditi računa i o delima koja dramatizuju koju narodnu pesmu ili pripovetku, ako ona budu izuzetno prave književno-umetničke vrednosti i u skladu sa sokolskom ideologijom.

10) Pisac mora u priloženom omotu (tač. 11) svojom rukom napisati izjavu kojom prenosi sva svoja prava, označena u Zakonu o autorskom pravu, isključivo na Savez Sokola Kraljevine Jugoslavije. Od ovog zahteva izuzimaju se samo članovi Udrženja jugoslovenskih dramskih autora od kojih se očekuje da ih ustupi Savezu po najpovoljnijim uslovima radi usvišenih ciljeva Sokolstva.

11) Tekst pozorišnog dela, otkucan na stroju za pisanje treba poslati Saveznom prosvetnom odboru, Beograd, Prestolonaslednikov trg 34, najkasnije do 31 januara 1937 godine pod šifrom, dok ime pisca ima biti napisano u zapečaćenom omotu.

12) Savezni prosvetni odbor sastaviće ocjenjivački sud prema predlogu svoga izvestioča za pozorišne otske.

13) Nenagrada delu vratiće se po želji i na trošak pisca.

Savezni prosvetni odbor.

Sokolska radio-predavanja

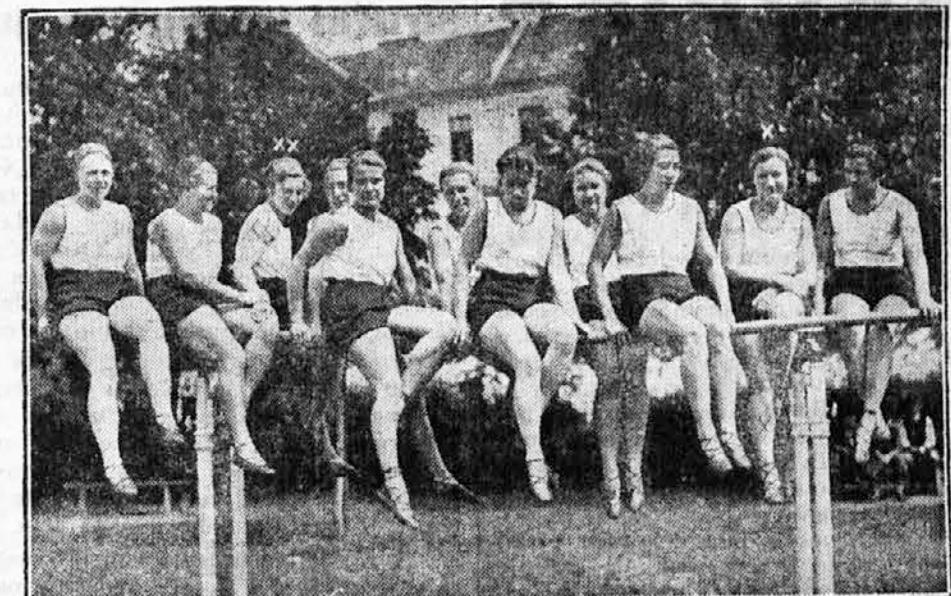
**Radio stanice
Beograd — Zagreb — Ljubljana**

Stedeća sokolska radio-predavanja održavaju se:

dne 7. juna predaje brat Lazar Stipić, Subotica, o temi: »Narodne tradicije u Bunjevac (popodnevno);

dne 11. juna predaje brat Hrvoje Mačanović, Zagreb, o temi: »Jugoslavenski olimpijski odbor«;

S takmičenja češkoslovačkih i jugoslovenskih Sokolica

Češkoslovačka ženska sokol. vrsta (× s. Djekanova, dosadanja svetska prvakinja, ×× s. Foltova, koja je u Ljubljani odnela prvenstvo)

Brat dr. Karel Vajner — rektor univerziteta u Pragu

Češkoslovačke novine javljaju, da je izabran za rektora staroslavnog Karlovačkog univerziteta u Pragu brat dr. Vajner, poznati anatom i histolog te jedan od privata Češkoslovačke obec Sokolske. Brat dr. Vajner, koji je u naučnim krugovima poznat sa svojim vanrednim osobinama i sposobnostima, rođen je 26. decembra 1882. u mestanju Batelov u Moravskoj, kao sin učitelja. Nakon svršene srednje škole upisao se je na medicinski fakultet, koji je svršio s odličnim uspehom iako se je moraon, kao toliko mnoga siromašna studenata, uzdržavati sam. Već 1901. habilitirao se kao docent, a godine 1906. postao je vanredni te 1912. redovni profesor anatomije na Karlovačkom univerzitetu. Napisao je niz odličnih naučnih rasprava s područja anatomije. Ali interes dr. Vajnera ne obraća se samo mrtvom telu, koje proučava naučnik, nego i životu čovjeka i tako je on kao naučnik jedan od propagatora modernog telesnog uzgoja. Kako je već u svojim mlađim godinama video-taj uzgoj najsverđanije i najsavršenije u Sokolstvu koje uz to užgaja i duh u čovjeku, to je ostao ne samo veran član Sokolske organizacije, nego je uz svoj obilati naučni rad uvek još našao i vremena, da aktivno radi u sokolskim redovima. Tako vidimo brata dr. Vajnera već u godinama video-taj uzgoj najsverđanije i najsavršenije u Sokolstvu koje je u to užgaja i duh u čovjeku, to je ostao ne samo veran član Sokolske organizacije, nego je uz svoj obilati naučni rad uvek još našao i vremena, da aktivno radi u sokolskim redovima. Tako vidimo brata dr. Vajnera već u godinama video-taj uzgoj najsverđanije i najsavršenije u Sokolstvu koje je u to užgaja i duh u čovjeku, to je ostao ne samo veran član Sokolske organizacije, nego je uz svoj obilati naučni rad uvek još našao i vremena, da aktivno radi u sokolskim redovima. Tako vidimo brata dr. Vajnera već u godinama video-taj uzgoj najsverđanije i najsavršenije u Sokolstvu koje je u to užgaja i duh u čovjeku, to je ostao ne samo veran član Sokolske organizacije, nego je uz svoj obilati naučni rad uvek još našao i vremena, da aktivno radi u sokolskim redovima. Tako vidimo brata dr. Vajnera već u godinama video-taj uzgoj najsverđanije i najsavršenije u Sokolstvu koje je u to užgaja i duh u čovjeku, to je ostao ne samo veran član Sokolske organizacije, nego je uz svoj obilati naučni rad uvek još našao i vremena, da aktivno radi u sokolskim redovima. Tako vidimo brata dr. Vajnera već u godinama video-taj uzgoj najsverđanije i najsavršenije u Sokolstvu koje je u to užgaja i duh u čovjeku, to je ostao ne samo veran član Sokolske organizacije, nego je uz svoj obilati naučni rad uvek još našao i vremena, da aktivno radi u sokolskim redovima. Tako vidimo brata dr. Vajnera već u godinama video-taj uzgoj najsverđanije i najsavršenije u Sokolstvu koje je u to užgaja i duh u čovjeku, to je ostao ne samo veran član Sokolske organizacije, nego je uz svoj obilati naučni rad uvek još našao i vremena, da aktivno radi u sokolskim redovima. Tako vidimo brata dr. Vajnera već u godinama video-taj uzgoj najsverđanije i najsavršenije u Sokolstvu koje je u to užgaja i duh u čovjeku, to je ostao ne samo veran član Sokolske organizacije, nego je uz svoj obilati naučni rad uvek još našao i vremena, da aktivno radi u sokolskim redovima. Tako vidimo brata dr. Vajnera već u godinama video-taj uzgoj najsverđanije i najsavršenije u Sokolstvu koje je u to užgaja i duh u čovjeku, to je ostao ne samo veran član Sokolske organizacije, nego je uz svoj obilati naučni rad uvek još našao i vremena, da aktivno radi u sokolskim redovima. Tako vidimo brata dr. Vajnera već u godinama video-taj uzgoj najsverđanije i najsavršenije u Sokolstvu koje je u to užgaja i duh u čovjeku, to je ostao ne samo veran član Sokolske organizacije, nego je uz svoj obilati naučni rad uvek još našao i vremena, da aktivno radi u sokolskim redovima. Tako vidimo brata dr. Vajnera već u godinama video-taj uzgoj najsverđanije i najsavršenije u Sokolstvu koje je u to užgaja i duh u čovjeku, to je ostao ne samo veran član Sokolske organizacije, nego je uz svoj obilati naučni rad uvek još našao i vremena, da aktivno radi u sokolskim redovima. Tako vidimo brata dr. Vajnera već u godinama video-taj uzgoj najsverđanije i najsavršenije u Sokolstvu koje je u to užgaja i duh u čovjeku, to je ostao ne samo veran član Sokolske organizacije, nego je uz svoj obilati naučni rad uvek još našao i vremena, da aktivno radi u sokolskim redovima. Tako vidimo brata dr. Vajnera već u godinama video-taj uzgoj najsverđanije i najsavršenije u Sokolstvu koje je u to užgaja i duh u čovjeku, to je ostao ne samo veran član Sokolske organizacije, nego je uz svoj obilati naučni rad uvek još našao i vremena, da aktivno radi u sokolskim redovima. Tako vidimo brata dr. Vajnera već u godinama video-taj uzgoj najsverđanije i najsavršenije u Sokolstvu koje je u to užgaja i duh u čovjeku, to je ostao ne samo veran član Sokolske organizacije, nego je uz svoj obilati naučni rad uvek još našao i vremena, da aktivno radi u sokolskim redovima. Tako vidimo brata dr. Vajnera već u godinama video-taj uzgoj najsverđanije i najsavršenije u Sokolstvu koje je u to užgaja i duh u čovjeku, to je ostao ne samo veran član Sokolske organizacije, nego je uz svoj obilati naučni rad uvek još našao i vremena, da aktivno radi u sokolskim redovima. Tako vidimo brata dr. Vajnera već u godinama video-taj uzgoj najsverđanije i najsavršenije u Sokolstvu koje je u to užgaja i duh u čovjeku, to je ostao ne samo veran član Sokolske organizacije, nego je uz svoj obilati naučni rad uvek još našao i vremena, da aktivno radi u sokolskim redovima. Tako vidimo brata dr. Vajnera već u godinama video-taj uzgoj najsverđanije i najsavršenije u Sokolstvu koje je u to užgaja i duh u čovjeku, to je ostao ne samo veran član Sokolske organizacije, nego je uz svoj obilati naučni rad uvek još našao i vremena, da aktivno radi u sokolskim redovima. Tako vidimo brata dr. Vajnera već u godinama video-taj uzgoj najsverđanije i najsavršenije u Sokolstvu koje je u to užgaja i duh u čovjeku, to je ostao ne samo veran član Sokolske organizacije, nego je uz svoj obilati naučni rad uvek još našao i vremena, da aktivno radi u sokolskim redovima. Tako vidimo brata dr. Vajnera već u godinama video-taj uzgoj najsverđanije i najsavršenije u Sokolstvu koje je u to užgaja i duh u čovjeku, to je ostao ne samo veran član Sokolske organizacije, nego je uz svoj obilati naučni rad uvek još našao i vremena, da aktivno radi u sokolskim redovima. Tako vidimo brata dr. Vajnera već u godinama video-taj uzgoj najsverđanije i najsavršenije u Sokolstvu koje je u to užgaja i duh u čovjeku, to je ostao ne samo veran član Sokolske organizacije, nego je uz svoj obilati naučni rad uvek još našao i vremena, da aktivno radi u sokolskim redovima. Tako vidimo brata dr. Vajnera već u godinama video-taj uzgoj najsverđanije i najsavršenije u Sokolstvu koje je u to užgaja i duh u čovjeku, to je ostao ne samo veran član Sokolske organizacije, nego je uz svoj obilati naučni rad uvek još našao i vremena, da aktivno radi u sokolskim redovima. Tako vidimo brata dr. Vajnera već u godinama video-taj uzgoj najsverđanije i najsavršenije u Sokolstvu koje je u to užgaja i duh u čovjeku, to je ostao ne samo veran član Sokolske organizacije, nego je uz svoj obilati naučni rad uvek još našao i vremena, da aktivno radi u sokolskim redovima. Tako vidimo brata dr. Vajnera već u godinama video-taj uzgoj najsverđanije i najsavršenije u Sokolstvu koje je u to užgaja i duh u čovjeku, to je ostao ne samo veran član Sokolske organizacije, nego je uz svoj obilati naučni rad uvek još našao i vremena, da aktivno radi u sokolskim redovima. Tako vidimo brata dr. Vajnera već u godinama video-taj uzgoj najsverđanije i najsavršenije u Sokolstvu koje je u to užgaja i duh u č

KRONIKA

30 godišnjica smrti Henrika Ibse-
na. Dne 23 maja navršilo se je trideset
godina od smrti Henrika Ibse-
na, ne samo najjačeg i najvećeg dramatičara
norveškog naroda, nego i jednog od
najvećih dramskih pisaca uopće na svetu.
Ovaj genijalni i plodni pisac, koji
je i sam kao režiser i dramaturg aktivno
radio u pozorišnom životu, radio
se u malom norveškom mestanju Skien
dne 20 marta 1828 godine. Otac mu je bio imućan trgovac, koji je u
mladim godinama umro i ostavio po-
rodicu u dosta nesredenim prilikama.
Mladi Henrik morao je da uči za apo-
tekarskog pomoćnika i tako mu je već
mladost bila nevesela. Najpre je po-
čeo, kao i većina mladih pisaca, pisati
pesme, samo s tom razlikom da nije
pisao ljubavne pesme, nego oštreti
satire. Kasnije je bio novinar, režiser,
dramaturg i t. d. Dramski prvenac bio
mu je »Katalina«. Od ostalih dramskih
dela valja spomenuti »Kresna noć« (Ivanjska noć), »Slavlja na Solhangu«,
»Gospoda s mora«, »Junaci s Helgolanda«,
»Komedia ljubavi«, »Per gint«,
»Sablasti«, »Heda Gabler«, »Nora«,
»Graditelj Solnes«, »Divlja patka«, »Ro-
smersholm« i »Zon Gabriel Borkman«.

† Karlo Gusić. U selu Trajštu, umro je ovih dana zasluzni prosvetni i nacionalni radnik gradičanskih Hrvata Karlo Gusić nakon 44 godina prosvetnog i učiteljskog rada. Pokojnik, koji se je rodio 9. februara 1852 godine, posvetio se je učiteljskom zvanju i bio je jedan od retkih učitelja, koji su ugađali decu u nacionalnom duhu. Bio je poznat i kao pesnik i pisac, koji je saradivao u gradičanskim novinama i kalendarima. Pored svega toga aktivno je radio i u mnogim prosvetnim organizacijama, pa je stekao mnogo sluge za svoj narod, koji ga je u velikom broju ispratio na poslednji početak.

25 godišnjica književnog rada Nikole Polića. Mnoge naše novine sećaju se ovih dana 25 godišnjice književnog rada talentovanog pesnika i pisca Nikole Polića, koji je tek pre kratko vreme uspeo da izda samostalnu knjigu svojih pesama. Rodio se 26 novembra 1890 na Sušaku. Nižu gimnaziju srušio je u Zagrebu. Kasnije se je upisao na graditeljsku školu, ali ju je mesece dana pre mature napustio, jer ga je privlačio bohemski život. Za vreme rata bio je na frontu i 4 puta ranjen, a nakon rata živio je naizmenice u Zagrebu i u Sušaku. Bio je urednik »Novog lista«. Kao kritičar saradivao je kod »Savremenika«, »Jutarnjeg lista« i »Novosti«, a svoje pesničke i književne rade objavljivao je u raznim revijama. Godine 1919 izdao je knjigu feljtona pod nazivom »Marginalija«. Napisao je nadalje nekoliko studija o raznim pesnicima i književnicima (Nemčiću, Janku Poliću - Kamovu, Horvatu-Kišu i Vidriću). Ovog poslednjeg s oduševljenjem je interpretirao.

Razne kulturne vesti

Češki muzički svet seća se ovih dana 100 godišnjice smrti talentovanog muzičara i komponista Antonijina Brejha, koji je umro u Parizu, gde je bio veoma cenjen.

Dne 14. o. m. navršilo se pet godina od smrti velikog češkog pesnika i iskrenog prijatelja našeg naroda Viktora Dika, koji je stalno dolazio na odmor na naš Jadrani, gde je 1931 i umro na kapi.

Ovih dana slavio je poznati zagrebački list »Obzor« svoju 75-godišnjicu, kojom je zgodom izdala redakcija naročitu spomenicu na preko 300 stranica. Pored mnogih istaknutih naših kulturnih i političkih radnika napisao je za taj jubilarni svečani broj članak »Razvitak u čehoslovačkom jugoslovenskom jedinstvu« dr. Eduard Beneš, predsednik Češkoslovačke Republike. Obzor je bio naročito pre ratna uvažan i uticajan list.

I Prag je svečano proslavio šezdesetogodišnjicu našeg pesnika Vladimira Nazora, koji je već od 1928 član Češke akademije nauka i umetnosti. O jubilaru je održao predavanje na svečanoj proslavi, koju su priredile pod protektoratom ministra prosvete dr. Franke akademija nauka, slovenski institut, umetnička beseda i češkoslovačka jugoslovenska liga, prof. dr. dr. Horak.

Braća i sestre!

Nabavljajte odore, vježbovna odjela i ostale sokolske potrepštine kao i sokolske zastave uz najjeftiniju cijenu i solidnu izradbu kod bratske radnje:

BRANKO PALČIĆ

dobavljač Saveza SKJ

CENTRALA: ZAGREB, KRALICE MARIJE br. 6

FILIJALA: BEOGRAD, BALKANSKA 24 • TRAŽITE BESPLATNE CIJENIKE!

ROSIIJA - FONSIER • društvo za osiguranje i reosiguranje • BEOGRAĐAN

Izdaje Savez Sokola Kraljevine Jugoslavije (E. Gangi) • Glavni i odgovorni urednik Stjepan Čelar • Uređuje Redakcijski otsek • Tiska Učiteljska tiskara (prestavnik Franc Štrukelj) — Ljubljana

MALE VESTI IZ NAŠIH JEDINICA

Naše društvo održalo je osmodnevni tečaj za načelnike i njihove zamjenike sokolskih četa, koji je trajao od 10 do zaključne 17. maja o. g. Na tečaju su uzele učešća Sokolske čete iz: Boljanića, Gotovuša, Ilijinog Brda-Zabrdi, Hoćevine, Obarde i Otilovića. Pomenute su čete poslale načelniku i zamjeniku sem čete iz Ilijinog Brda-Zabrdi, koja je poslala samo načelnika.

10. maja tečaj je počeo u prisustvu članova društvene uprave, kojom je prilikom referent za sokolske čete, otvarajući tečaj, izneo značaj i važnost održavanja tečaja za sokolske čete i upotrijevao značaju Sokolstva na selu.

Tečaj je bio organizovan internatski i održan je u zgradbi ovdašnje osnovne škole kojoj je i inače sokolana. Tečaj je vodio društveni načelnik brat Josip Žic. Tečajci su se hranili u trpezi Podmatka Crvenog krsta, koji je pri pomenutoj školi. Prenoćite tečajaca bilo je u sokolani. Tečaj je finansiralo društvo.

Na tečaju su se predavali ovi predmeti: telovežba, koju su predavali društveni načelnik brat Žic i prednjak brat Adžaga. Brat Žic je održao 27 časova i to: vežbe palicama 4 časa, strojne vežbe 6 časova, suvanje kugle 2 časa, trčanje 2 čas., penjanje 1 čas., skok u vis zaletom 1 čas., skok u dalj sa zaletom 1 čas., skok u vis bez zaleta 1 čas., skok u dalj bez zaleta 1 čas., bacanje granate 2 čas., tereti 1 čas., različnosti 1 čas., otpori 1 čas., igre 1 čas., skokovi 1 čas., skok u vis u dalj 1 čas. Isto tako brat Žic je održao po jedno predavanje: Zašto vežbamo, Upute o vođenju statistike. O načelniku čete i njegovim dužnostima, O javnim vežbama i sletovima. Brat Adžaga predavao je uvodne vežbe 6 čas., sletske proste vežbe 11 časova.

Brat prosvetar Mato Peričević, prof. ovd. gimnazije, održao je osam časova, i to: 3 časa iz nacionalne istorije, 3 časa iz geografije Kraljevine Jugoslavije i 2 časa iz istorije Sokolstva.

Brat referent za čete Aleksandar Milović, sudija ovd. sreskog suda, održao je 5 časova i to: iz sokolske ideologije 3 časa i iz sokolske organizacije 2 časa.

Tajnik br. Abduselam Abdulahović, učitelj, održao je 2 časa i to: 1 iz sokolske administracije i 1 iz trezvenosti.

Zamenik starešine br. dr. Ante Deprato održao je 2 časa i to: 1 čas o higijeni tela i 1 čas o higijeni stana.

Brat Denisijević Jovan, sreski poljoprivredni referent, održao je 1 čas iz poljoprivrede i 2 časa iz praktičnog rada u poljoprivredi, upoznavajući tečajce na terenu o radu u ovdašnjem rasadniku.

Telovežba je počinjala tačno u 6 sati s prostim vežbama i trajala je do 6.40 posle čega je bio malo odmor s doručkom, pa se u 7 sati nastavljalo s telovežbom do 9 sati. Od 9 do 9.30 bio je odmor, a od 9.30 do 11.30 opet se vežbalo. U 12 časova bio je ručak i odmor do 14 sati. Od 14 do 16 vežbalo se svaki dan, a od 16 do 16.30 bio je odmor, pa se nastavljalo s predavanjima do 19 časova, kada je bila večera. Od 19 do 21 čas bile su debatne večeri.

Tečajci su pokazali veliko interesovanje za predavanja i telovežbu, i srazmerno dosta kratkom vremenu, koliko je tečaj trajao, pokazali su zadovoljavajući uspeh.

U nedjelju 17. maja u prisustvu članova uprave i predavača brat starešina Muhamed Hadžimajlović, direktor ovd. filijale muslimanske banke u Foči, jednim toplim i patriotsko-sokolskim govorom zaključio je tečaj zahvaljujući se tečajcima na uloženom trudu, vodi i predavačima na tečaju i bratu Pavloviću na ukazanoj usrđnoj susretljivosti i trudu da je ovaj tečaj s uspehom održan. Tako isto održao je tečajcima lep i topao sokolski govor o dužnostima i radu načelnika sokolskih četa, voda tečaja brat Josip Žic.

Kako je tečajcima podeljeno za njihove čete izvestan broj sokolskih i drugih knjiga, tečajci su se u 10 čas. razisli svojim kućama.

KNEŽEVI VINOGRADI. — Po-
moć pasivnim krajevinama, Sokolsko
društvo u Kneževim Vinogradima pri-
kupilo je bilo dosta veliku količinu
hrane za pasivne krajeve i nešto malo
u gotovom novcu. Pošto bi ekspedi-
vanje hrane bilo skupo, to je Savez
uputio društvo da hrana proda i da
mu posađe novac. Društvo je prodalo
hranu putem licitacije i sa u gotovu
priključenom novcu dobivena je sva-
ta od 1469 Din, koja je izravno po-
slata Savezu.

KONJIC. — Naraštajski dan i
akademija. Dne 24. maja priredila je
naraštajski dan i akademija. Ova
sokolska priredba uspela je u svakom
pogledu.

Naraštaj i deca prodavala su po
gradu otkupne značke, a na večer pri-
redena je u sokolani akademija s bi-
ranim programom, koji se sastojao
od 16 tačaka. Program je izveden vrlo
dobro.

Članstvo i gradanstvo prisustvo-
valo je u velikom broju.

Iza programa bila je igranka.

KONJIC. — Učestvovanje na po-
krajinskom sletu u Subotici. Otsek za
naraštaj u Sokolskom društvu Konjic
marljivo se priprema za učestvovanje
na pokrajinskem sletu u Subotici.

KONJIC. — Pripreme za utakmice
sokolskih četa i društvenu javnu
vežbu. U matičnom društvu Konjic
vrši se velike pripreme za društveni
javni čas i utakmice sokolskih četa,
koje će se održati dana 20 i 21. juna
eve godine.

Ovogodišnje utakmice sokolskih
četa biće naročito zanimljive, jer svaka
četa ima da postavi po 3 odjeljenja
za natjecanje za srebrni lovov - venac,
dar blaženopočivšeg Kralja Aleksandra
i to odjeljenje članova, naraštaja
i dece.

Načelnik sokolskog društva i čla-
novi stručnog odbora obilaze sve čete
dajući upute za vežbe pojedinih
odjeljenja. Dosadašnji pregled dao je
zadovoljavajuće rezultate.

LJUBLJANA. — Nastop konje-
nice Ljubljanske Sokola. Jezdni od-
sek Ljubljanske Sokole priredi na
praznik 11. junija t. l. na letnem te-
vadištu javen nastop sokolske konje-
nice, pri katerem sodelujejo člani, čla-
nici in naraštaj z 11 izbranimi točka-
mi. Pričetek točno ob 16. Ker je de-
vezje 1. junija nastop preprečilo, ve-
ljajo ev. kupljene vstopnice za pri-
hodnji nastup 11. junija.

LJUBLJANA - VIĆ. — Pripreve
za župni zlet. Sokolsko društvo Ljub-
ljana - Vić se marljivo pripravlja za
župni zlet u svoj letni nastop, ki bo
12. julija na letnem tevadištu na
Glinčah. Tevadiščica se je ponovno
napolnila, zlasti člani, med katerimi
tevadi redno tudi veliko število sta-
rejših bratov, prav marljivo vežbajo.
Prepričani smo, da bo letošnji nastop
pokazal prave sadove telesne vzgoje
v sokolski tevadiščici. Bratska dru-
štva k nastopu bratsko vabimo!

MOKRONOG. — Vpristorite igre
»Senator«. Sokolsko društvo Mokro-
nog je vpristorilo dne 20. in 21. maja
igre »Senator« v težiji brata staroste
dr. Skulja. Kljub temu, da smo vajeni
samo posrečeno izbranih in skrbno po-
danih del, nas je navedena prireditev
zvona razgibala in utrdila že itak go-
jene simpatije do našega odra. Igraleci
so zbudili prijetno razpoloženje in
ustvarili večer poln zdravega humorja.
Zato so bili nagrajeni s priznanjem in
dobrim obiskom.

PTUJ. — Beneševa proslava. So-
kolsko društvo Ptuj je skupno s ptuj-
sko Jugoslovensko ligi proslavilo
rojstni dan predsjednika ČSR dr. Edy
Beneše dne 28. maja zvečer s tem, da
je u sokolski Prosvetni dvorani, ka-
tere pročelje je bilo okinjano s čsl.
vlajko in predsjednikovo sliko, predaval
državni prosvetar o predsjednikovem
življenju, delu in razmerju do Sokol-
stva. Proslavi je prisostvovalo veliko
število sokolskih pripadnikov in dru-
gega meštanstva.

Zahtijevajte svagdje odličnu i jeftinu

„ZADRUŽNU SALAMU“

PROIZVOD: INDUSTRIJE MESNIH PROIZVODA, ZAPREŠIĆ
(KRAJ ZAGREBA). TEL. 4. ZATRAŽITE CIJENIK BR. 18

SLOVENJGRADEC. — Otvore-
tev sokolskega doma kralja Aleksan-
dra I. v ateljetu spomenika Viteškemu
kralju Aleksandru I. Zednjelju.
Dne 10. maja se je vršila tradicionalna
sokolska tombola z jako lepimi do-
bitki. Gmoten uspeh je bil zelo po-
voljen. Tako je bil zadovoljen Sokol,
a zadovoljni tudi srečni dobitniki.

Priprave za otvoritev sokolskega
doma in odkritje spomenika Blagop-
ojnemu Viteškemu kralju Aleksan-
drju I. Zednjelju so v polnem teku.
Na domu se izvršujejo še zadnja dela,
zlasti slikarska in plesarska. Prednja-
ški zbor je permanentno na delu.
Pripravljalni odbor je že razdelil delo na
odseke, ki vsi delujejo s polno paro.
Vse članstvo kar tekmuje, da bo pro-
slava čim veličastnejša in množičnejša
se od dneva do dneva znaki ljubezni do
Sokolstva in do našega sokolskega doma,
to je trdnjava sokolske misli v naši
misljenjski dolini.

Dovoljena je polovična vožnja.
Slavnosti se udeleži tudi vojaštvo, ki
bo nastopilo s prostim vajami. Zani-
majanje za slavnost najlepše izpirčuje
številne prijave, ki prihajajo od vseh
strani, tudi iz drugih žup. Prosimo
zato ponovno druga društva, zlasti pa
bliznjica, da svoje prireditve urede ta-
ko, da bo članstvo imelo priliko dne
21. junija pohititi v naš obmejni so-
kolski Slovenjgradec.

TROJEGLAVA. — Na Spasov
dan održala je ovdašnja četa u zajed-
sa školskom decem izlet u obližnju
šumu Žemljinišće zajednice. — Na iz-
letu je bilo 100 m, na 4 × 100 m, u skoku
u vis i v skoku u dalj te u bacanju
kugle. — Pobedio je naraštaj Zagreba
3 sa 33 : 23 boda.

Članice su takmičile u trčanju na
60 m, u bacanju kugle i u skoku u vis.
Pobedile su članice Zagreba 3 sa 21
protiv 9 boda.